

Verr. I. *Eum non facile non modo extra tectum, sed ne extra lectum quisquam videret.*

Plaut. in *Epid. Act. 1. Scen. 2. Is amicus est, qui in re dubia re iuvat, ubi re opus est.*

Lucan. I. v. 10. *O sacer & magnus vatium labor omnia fato Eripis.*

Mart. 4. *Epig. 20. Aut appone dapes Vars, vel aufere opes.*

Idem *lib. 1. ep. 99. Litigat & podagra Diodorus, Flacce, laborat.*

Sed nil patrono porrigit: hæc chiragra est.

Auson. *epig. 32. Orta salo, suscepta solo, patre edita cælo.*

Idem: *Æquanimus fiam, te iudice, sive legenda.*

Sive regenda putes carmina, quæ dedimus.

Ovid. *de pont. Vera facis sed sera meæ convicia culpa.*

Sabin *in Epigr. Laudat oratorem princeps ipsumque docere.*

Astra, sed astrologum sumere ræura jubet.

Sic dicitur per hanc figuram Tiberius Nero; Biberius Mero: quia ebrietati nimie indulgebat. Non Furius sed furiosus. Præceptor deceptor, Arator Orator, Prætor prædo. Correptor Corruptor. Roma rima. Ostium hostium. Artium partium. Ara hara. *Sunt Musæ multæ nostraque fama fames.*

CAPUT XXIV.

POLYPTOTON

est, cum voces ejusdem originis variis casibus inter se consonant. Latine dicitur casuum varietas, ut: *Omnes infirmi sumus, sed ille infirmior, qui suam considerare non valet infirmitatem.* GREG. I. 5. *Epist. 4.*

Littora littoribus contraria, fluctibus undas

Imprecor. arma armis, Æneid. 4.

(Poly-

(Polyptoton dicitur & hinc maxime alia figura hæc videtur. Maxime rationem habet.)

Per casus nominum, &

primo themata personam, ter

adjectiva, verba suos, ut:

Manius, Speusippus, OVID. lib. 3. edas, sed edas

QUINTIL. lib. 1. sed, ut vivam, (Speusippum & Manium nomine verborum videtur.)

Luc. 9. v. 6. lem viventes) Gal. 2. v. 19. legi me accusam

Rom. 1. v. 2. alium, masculinum Rom. 2. v. 2. Qui dicit non a

Rom. 4. v. 1. August. tra- nes in nomine. Magistri.

Hieron. Ep. 1. cetera, pudeat a

(Polyptoton dicitur a πολλή & πίπτω: unde πλῆσι casus & hinc πολυπίπτων, casuum ejusdem verbi varietas. Ab aliis figura hæc vocatur TRADUCTIO μεταγωγή & παραγωγή. Maximam autem cum conjugatis Logicis cognitionem habet.)

Per casus non intelliguntur casus tantum nominum, sed quæcunque flexio nominis a primo themate in alium casum, numerum, personam, tempus, modum, &c. Sic nomina adjectiva, verba & adverbia etiam habent casus suos, ut: *Humanus, humane, humaniter, humanius, Spectantem specta, videnti mollia ride*, OVID. lib. 3. de remed. amor. *Non vivas ut edas, sed edas ut vivere possis, sive ut habet* QUINTIL. lib. 9. c. 3. *Non, ut edam, vivo, sed, ut vivam, edo.*

(*Spectantem specta, videnti ride. Vivas vivere, casuum nomine veniunt, quia idem verbum varie flexum, iteratur.*)

Exempla alia.

Luc. 9. v. 60. *Sine, ut mortui (homines vitam mortalem viventes) sepeliant mortuos suos (vita defunctos).*

Gal. 2. v. 19. *Ego per legem legi mortuus sum, (per vocem legis me accusantis, liberatus sum a maledictione legis.)*

Rom. 1. v. 27. *Exarserunt per appetentiam suam alius in alium, masculi in masculos.*

Rom. 2. v. 21. *Qui predicas non furandum, furaris. Qui dicis non adulterandum, adulterium committis.*

Rom. 4. v. 18. *Abraham contra spem sub spe credidit.*

August. tract. 73. in Johann. *Sic intelligamus non petere nos in nomine Magistri, quod petimus præter regulam ipsius Magistri.*

Hieron. Epist. ad Demetriad. *Virg. Quicquid pudet dicere, pudeat etiam cogitare.*

Tertull.

Tertull. ad Scap. c. 2. Non est religionis cogere religionem, quæ sponte suscipi debet, non vi.

Hilarius: De Deo loquentes Dei verbis utamur.

Lactant. lib. 4. cap. 1. Postquam sublata sapientia est: tum demum sibi homines sapientum nomen vindicare coeperunt. Tum autem nemo sapiens vocabatur, cum omnes erant.

August. Epist. 48. Infirmorum infirmitas donec firmi efficiantur sustinenda est, non desperanda.

Bernh. in Apol. ad Guiliel. Abbat. Mollia indumenta animi mollitiem indicant.

Aug. lib. 3. de Bapt. cap. 6. Veritate manifesta cedat consuetudo veritati

Cic. 4. ad Herenn. Qui nihil habet in vita jucundius vita, is cum virtute vitam non colere potest.

Cic. de Amicit. Equum est, ut qui prius introivit in vitam, primus exeat de vita.

Pro Cæl. Ipsius autem veneni quæ ratio fingitur? ubi quaesitum est? quo pacto? quo loco?

Phil. 3. Non tractabo illum ut Consulem, ne ille quidem me ut consularem.

De Respons. Homines te propter pecuniam iudicio liberaverunt: hominibus injuria tui stupri dolori non fuit: homines tibi arma in me dederunt: hominum beneficia prorsus concedo tibi.

Phil. 3. Huic cedamus? hujus condiciones audiamus? cum hoc posse fieri pacem credamus?

Pro Arch. Pleni omnes sunt libri, plena sapientum voces, plena exemplorum vetustas.

Ad Attic. 3. Inimici mei mea mihi, non meipsum ademerunt.

Ibid. Desidero non mea solum, neque meos, sed meipsum.

Verf. Vulg. Mors mortis morti mortem mors morte redemptis.

Christus mortis victor, sua morte hominem morti obnoxium ab æterna morte liberavit.

Mala mali malo mala contulit omnia mundo. Maxilla Adæ esu mali (pomi) peccatum, mortem & omnia mala in mundum intulit.

Ovid.

Ovid. 3. Amore
esse patet.

Idem lib. 1.

adamantra moveb

Perf. Sat. 1.

Mars

Id. Satyr. 1.

alter.

Ovid. 15. Met.

vifera cordis.

Congestaque aru

Alteriusque an

Virg. 8. Æn.

las tra.

Plaut. in Am

tum a vobis volu

Nam iusti ad p

Nam iusta ad

Iusta autem ab

Quippe illi im

Hactenus figu

X I. FIC

est, quæ tot

afficit.

(Figura sententia

occupatur, nec

orationis auge

sententiam tota

morum Oration

tenia illustri

Ab quid dicit

nec ne, incerta

ratur & afficit

rum ditionis

sententias illam

Ovid. 3. *Amor. eleg. 10.* *Es quæ non puduit ferre, tulisse pudet.*

Idem *lib. 1. de Art.* *Es lachrymæ profant, lachrymis adamanta movebis.*

Perf. *Sat. 5.* — *Marco sub iudice palles?*

Marcus dixit, id est, assigna Marce tabellas.

Id. *Satyr. 1.* *Scire tuum nihil est, nisi te scire hoc scias alter.*

Ovid. 15. *Metamorph.* *Heu quantum scelus est, in viscere viscera condit.*

*Congestoque avidum pinguescere corpore corpus,
Alteriusque animantem animantis vivere lethe.*

Virg. 8. *Æn.* *Componens manibusque manus, atque oribus ora.*

Plaut. *in Amphitr.* *Prologo justam rem & facilem esse oratum a vobis volo.*

Nam juste ab justis justus sum orator datus.

Nam iniusta ab justis imperatori non decet.

Iusta autem ab iniustis petere insipientia est,

Quippe illi inique jus ignorant, neque tenent.

Haëtenus figuræ Dictionis: sequuntur figuræ Sententiæ.

CAPUT XXV.

X I. FIGURA SENTENTIÆ

est, quæ totam sententiam aliquo animi motu afficit.

(Figura sententiæ dicitur, quia in dictionibus figurandis occupatur, nec vulgarem situm verborum mutat, corpusve orationis auget, sed varios affectus animi exprimit, & sic sententiam totam animi motu afficit, eoque ipso vitam ac motum Orationi addit. Sic ille apud Terentium figura sententiæ illustri utitur: *Filium unicum adolescentulum habeo; Ah quid dixi habere me? imo habui Chreme, nunc habeam, nec ne, incertum est.* Hæc tota Oratio sive sententia figuratur & afficitur motu dolentis. Proinde hæc est figurarum dictionis & sententiæ differentia. 1. Figura sententiæ sententias illuminat: Figura dictionis dictiones apte inter se reso.